

Bütçe Dengesi - Ekim 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE BANKASI

Merkezi yönetim bütçesi Ocak-Ekim döneminde 14,9 milyar TL açık verdi.

Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, Ekim ayında merkezi yönetim bütçe harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre %12, bütçe gelirleri ise %13,8 oranında artış kaydetmiştir. Böylece, bütçe açığı geçtiğimiz yılın aynı ayındaki 3,2 milyar TL seviyesinden 3 milyar TL seviyesine gerilemiştir.

Yılın ilk 10 ayı itibarıyla ise, bütçe harcamalarının geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %10,6 oranında yükseldiği görülürken, bu dönemde bütçe gelirlerindeki artış %8,6 ile daha düşük bir oranda gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, geçtiğimiz yılın Ocak-Ekim döneminde 7,7 milyar TL olan bütçe açığının, 2014 yılında 14,9 milyar TL seviyesine ulaştığı görülmektedir. Böylece, bütçe açığı 24,4 milyar TL olan yıl sonu hedefinin %61,2'sine ulaşmıştır. Bu dönemde 30,3 milyar TL tutarında faiz dışı fazla verilmiştir.

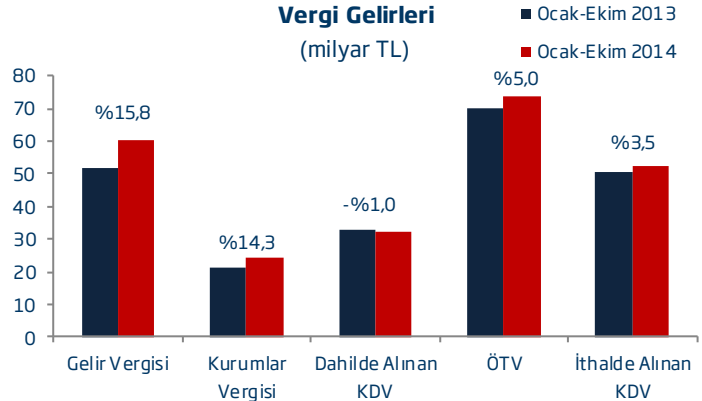
Faiz harcamalarında artış...

Bütçe giderleri incelendiğinde, Ekim ayında faiz harcamalarındaki yıllık artışın %190,7 ile oldukça yüksek bir düzeyde gerçekleşmesi dikkat çekmektedir. Maliye Bakanlığı, faiz giderlerindeki bu artışın borç stokunun vade yapısına bağlı olarak ortaya çıkan dönemsel bir gerçekleşme olduğunu ve söz konusu giderlerin yılsonu hedefleri ile uyumlu bir seyir izlediğini belirtmiştir.

Ekim ayında bütçe harcamalarının artış kaydetmesinde, personel giderlerinin yanı sıra mal ve hizmet alım giderlerinin yükselmesinin de etkili olduğu görülmektedir. Öte yandan, Ekim ayında sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderlerinin yıllık bazda %23,5 oranında daralması, bütçe harcamalarındaki artışı sınırlandırmıştır. Bütçe giderleri genel olarak hedeflere uygun bir seyir izlerken, bütçeden Büyükşehir İlçe Belediyeleri'ne ayrılan payların yılsonu hedeflerini aştığı görülmektedir.

Ocak-Ekim döneminde ise faiz harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %2,1 oranında azalırken, faiz dışı harcamalar %12,7 oranında artmıştır. Bu dönemde, faiz dışı giderler içerisinde en yüksek paya sahip olan cari transferler yıllık bazda %10,3 artış kaydederken, ikinci büyük kalemler olan personel giderlerindeki yıllık artış %14,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Vergi Gelirleri (milyar TL)

Vergi gelirlerinde zayıf seyir...

Ekim ayında bütçe gelirlerinin seyrinde özellikle vergi dışı gelirlerdeki artış etkili olmuştur. 2014 yılında iktisadi faaliyetin ılımlı bir seyir izlemesi vergi gelirlerindeki artışı sınırlandırmaktadır. Nitekim, Ekim ayında vergi gelirleri yıllık bazda %7,3 oranında yükselirken, hazine portföyü ve iştirak gelirleri 2,5 milyar TL ile geçtiğimiz yılın aynı dönemdeki tutarın yaklaşık 5 katına çıkmıştır. Vergi gelirlerinin alt kalemleri incelendiğinde ise, motorlu taşıtlardan alınan özel tüketim vergisi gelirlerinin Ekim ayında %63,2 oranında yükselmesi dikkat çekmektedir.

Ocak-Ekim dönemine bakıldığında, toplam bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %8,6 artış kaydederken, yılsonu hedefinin %82'sine ulaşmıştır. Bu dönemde vergi gelirleri incelendiğinde, dahilde alınan KDV gelirlerinin %1 oranında daraldığı, özel tüketim vergisinden elde edilen gelirlerin %5 ile sınırlı bir oranda artış kaydettiği görülmektedir. Söz konusu dönemde gelir vergisi ile kurumlar vergisinden elde edilen gelirlerin sırasıyla %15,8 ve %14,3 oranında artış kaydetmiştir.

Beklentiler...

Yılın ilk on ayına ilişkin merkezi yönetim bütçe verileri incelendiğinde, vergi gelirlerinin zayıf seyrinin yanı sıra faiz dışı harcamalardaki belirgin artış dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, bütçe gelişmelerinin yılsonu hedefleri ile büyük ölçüde uyumlu olduğu görülmektedir.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Ekim			Ocak-Ekim			2014 Bütçe Hedefi	OVP Tahmini OVP Tah.	Gerç./ Tah. (%)
	2013	2014	% Değişim	2013	2014	% Değişim			
Harcamalar	33,2	37,2	12,0	327,7	362,6	10,6	436,4	448,4	80,9
Faiz Harcamaları	2,4	7,0	190,7	46,2	45,3	-2,1	52,0	50,2	90,2
Faiz Dışı Harcamalar	30,8	30,2	-1,9	281,5	317,3	12,7	384,4	398,2	79,7
Gelirler	30,0	34,2	13,8	320,1	347,7	8,6	403,2	424,0	82,0
Vergi Gelirleri	26,0	27,9	7,3	266,3	286,6	7,6	348,4	351,6	81,5
Diğer Gelirler	4,0	6,2	56,4	53,8	61,1	13,6	54,8	72,4	84,4
Bütçe Dengesi	-3,2	-3,0	-5,0	-7,7	-14,9	94,9	-33,3	-24,4	61,2
Faiz Dışı Denge	-0,8	4,0	-	38,6	30,3	-21,4	18,7	25,8	117,6

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Bütçe Dengesi - Ekim 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.